

بهترین قصه‌های تاریخی تهران چاره می‌گیرند

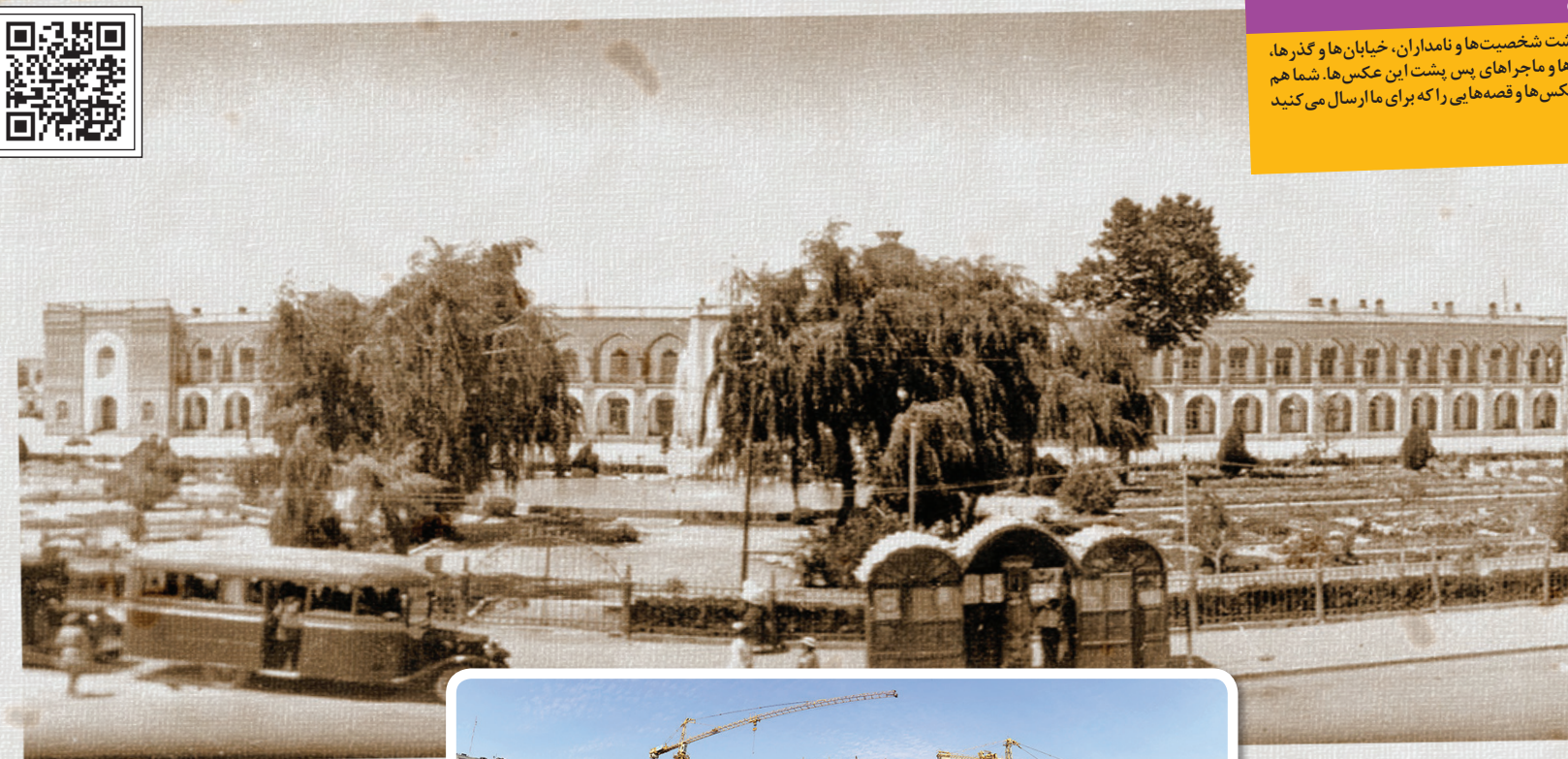
صفحه «روایت تهران» که پیش روی شماست، به انعکاس روایت‌های خواندنی تاریخ تهران قدیم و سرگذشت شخصیت‌ها و نامداران، خیابان‌ها و گذرها، واقع‌های تأثیرگذار و تاریخ شفاهی طهران تعلق دارد؛ با عکس‌های بازمانده از خاطرات دیروز و دیروز و ماجراهای پس‌پشت این عکس‌ها، شما هم می‌توانید در انتشار این صفحه که متعلق به خود شما و شهر شماست ما را همراهی کنید. «همشهری» بهترین عکس‌ها و قصه‌هایی را که برای ما ارسال می‌کنید با نام خودتان منتشر و به شما «همشهریان همراه» به هدیه تقدیم می‌کند.
نشانی و شماره تماس: mahaleh@hamshahri.org و ۴۶۴-۲۳۴۴۵۵-۲۳

نخستین ساختمان تاریخی شهرداری تهران در حال احیاست

بلدیه طهران

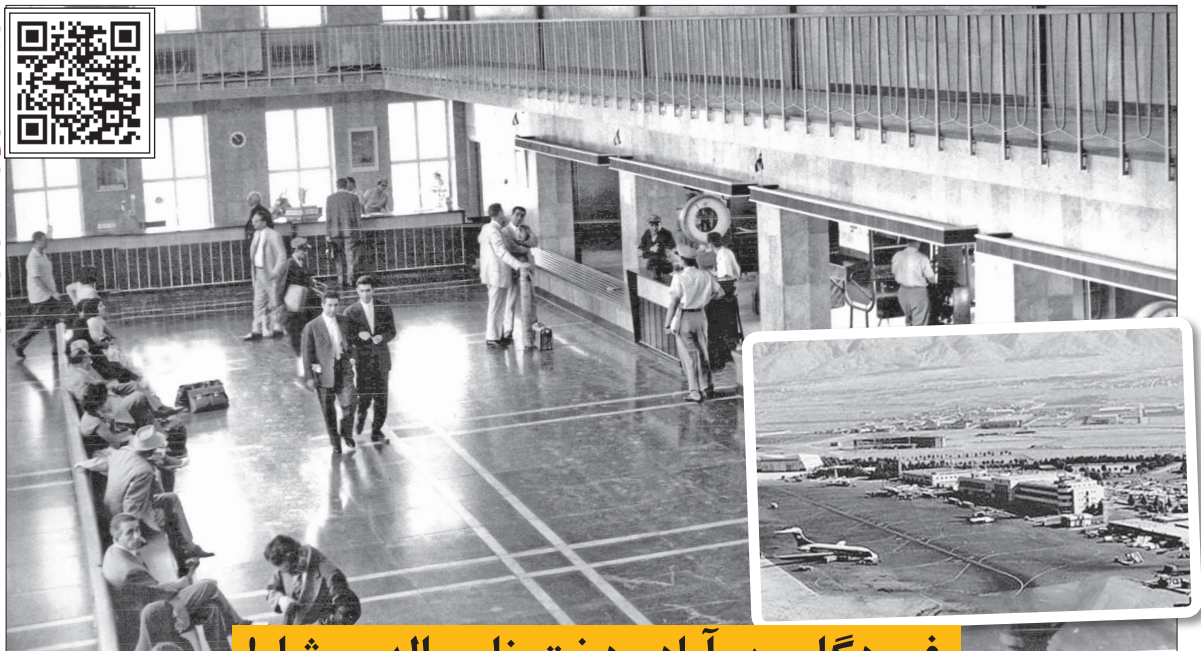
ابوذر چهل امیرانی
روزنامه‌نگار

اگر گذرتان به میدان امام خمینی (ره) افتاده باشد، ساختمان آجری و زیبایی در ضلع شمالی میدان می‌بینید که آخرین مراحل ساخت را طی می‌کند. جالب است که بدانید در واقع بنایی روزگاری با همین شکل در این بخش از پایتخت وجود داشته و حالا در حال احیاست. پس از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ فردی ارمنی به اسم گاسپار ایگیان، مسئولیت بلده (شهرداری) را بر عهده گرفت. او بلده را از نظمیته جدا کرد و بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ ساختمان در ضلع شمالی میدان امام خمینی (ره) امروزی ساخت. معمار این بنا فردی به نام نیکلای مارکف از معماران برجسته ایرانی - گرجستانی بود که در کشور اقامت داشت. او برای شهرداری تهران کار می‌کرد و ساختمان‌های زیادی در پایتخت و شهرهای اطراف ساخت. دبیرستان البرز، ساختمان اداره پست، دانشسرای عالی میدان بهارستان، کارخانه قند و ورامین، زندان قصر، خانه پروفیسور عدل، دبیرستان انوشیروان دادگر، مسجد فخرالدوله امین‌الدوله، کارخانه سیمان تهران و سفارت ایتالیا از دیگر سازه‌های ساخت نیکلای مارکوف است. کوچهای باریک و ۴ متری هم در ضلع شمالی این ساختمان وجود داشت که اکنون واحدهای صنعتی در این بخش به عرضه لوازم الکتریکی و صوتی و تصویری مشغولند. به همین دلیل، اینجا به پشت شهرداری هم معروف است. ساختمان بلده به خصوص سردر آن چندین بار تغییر شکل داد تا اینکه سال ۱۳۴۸ و براساس برخی منابع سال ۱۳۴۷ تخریب شد. جای آن فضای سبزی ایجاد کردند و مدتی هم به پایانه اتوبوسرانی شرکت واحد واگذار شد. طرح بازسازی دوباره این ساختمان در چند دهه اخیر بارها مطرح شد. از جمله در سال ۱۳۸۳ طرح بازسازی بدنه‌های شمالی و جنوبی میدان توپخانه تهران در کمیسیون ماده ۵ شهرداری تهران به تصویب رسید و قرار بود که با جابه‌جایی پایانه اتوبوس شهری از محل پیشین ساختمان بلده و ساخت زیرگذر پیاده‌رو از ایستگاه مترو به سوی خیابان فردوسی، سیمای تاریخی میدان بازسازی شود. در سال ۱۳۹۱ نیز طرح احیای نقش فرهنگی - گردشگری میدان امام خمینی (ره) مطرح شد. تا اینکه فروردین سال ۱۳۹۴ عملیات ساخت دوباره ساختمان بلده با همان شکل و نما در قالب طرح ساماندهی میدان امام خمینی (ره) تصویب شد. این ساختمان ۱۸ هزار مترمربعی قرار است در زمینی با پهنای حدود ۱۸ هزار مترمربع در آینده‌ای نزدیک با کاربری فرهنگی در ۴ طبقه (طبقه زیرزمین و ۳ طبقه روی زمین) راه‌اندازی شود. البته رونما و دکور این ساختمان در شهر ک سینمایی غزالی برای ساختن فیلم‌های تاریخی شبیه‌سازی شده است.

این روایت تهران را با اسکن این کیو آر کد ببینید.

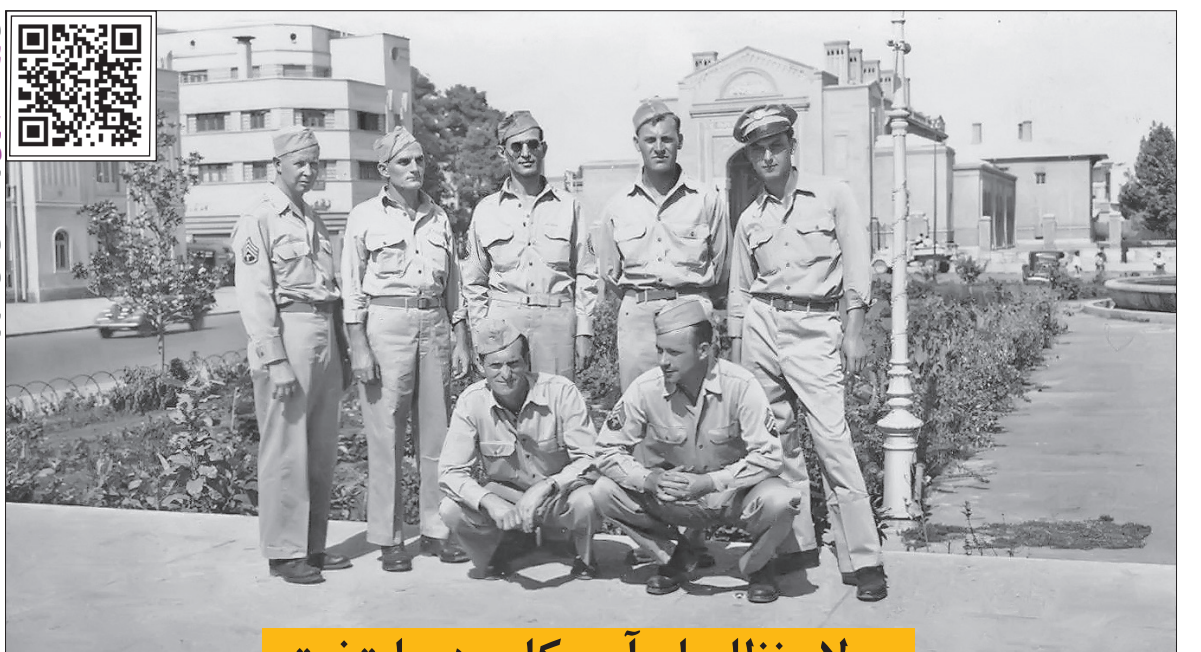
این روایت تهران را با اسکن این کیو آر کد ببینید.

فرودگاه مهر آباد و دختر ناصرالدین شاه!

مریم قاسمی
روزنامه‌نگار

تصور اینکه فرودگاه مهر آبادی که جای نشیمن و برخواست هواپیماهای غول پیکر مسافربری است، روزگاری جایی بوده که به جای صدای غرش موتور هواپیماها، قناری‌ها و پرندگان خوش‌آواز در میان باغی پر درخت و درخت و زیبا چهچه می‌زدند خیال انگیز است. «دوستعلی خان معیرالممالک» از رجال دوره قاجار در کتابش نوشته: «مهرآباد از املاکی بود که حاج میرزا آقاسی به ناصرالدین شاه هبه کرد و پس از آنکه جزء مهریه مادم، «عصمت‌الدوله»، ادختر ناصرالدین شاه درآمد مهرآباد خوانده شد. دوست محمدخان معیرالممالک هم در آنجا باغ جدیدی به مساحت ۶۰ هزار متر احداث کرد و در میان باغ، عمارتی عالی بنا نهاد...» «نصرت‌الله حدادی» نیز در کتاب «طهران قدیم» درباره تاریخچه مهرآباد نوشته: «تهران تا قبل از تاسیس فرودگاه مهرآباد، دارای ۲ فرودگاه کوچک نظامی به نام‌های دوشان تپه

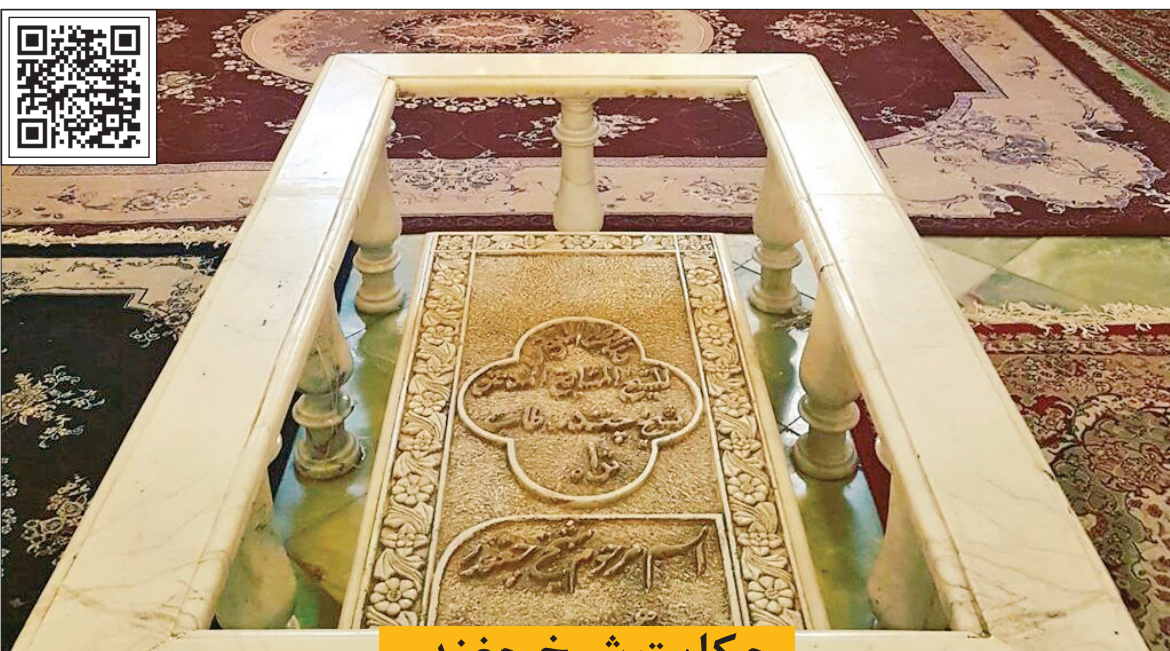

جولان نظامیان آمریکایی در پایتخت

رضا نیکنام
روزنامه‌نگار

تاریخ را که مرور می‌کنیم به خوبی دستگیرمان می‌شود که آمریکایی‌ها برای ماندن در ایران و ادامه جاپاول و غارتگری امید زیادی داشتند تا اینکه با پیروزی انقلاب اسلامی، بار و بنیدل خود را جمع کردند و رفتند. تصویر زیر عکس یادگاری ۷ نظامی آمریکایی در میدان توپخانه تهران را نشان می‌دهد که در دهه ۵۰ گرفته شده است. مؤلف کتاب «ایران سراب قدرت» درباره حضور گسترده و رو به افزایش مستشاران نظامی آمریکا در ایران نوشته است: «با مجاز کردن فروش سلاح‌های پیچیده به مقادیر بی‌سابقه به ایران، آمریکا خود را متعهد کرد که این سلاح‌ها را مورد استفاده قرار دهد. این امر به معنای حضور کاملاً مشهود آمریکا در ایران و به وسیله فرستادن تعداد بسیار زیاد افراد نظامی، غیر نظامی و مشاور برای جبران کمبود شدید نیروی انسانی ماهر لازم برای

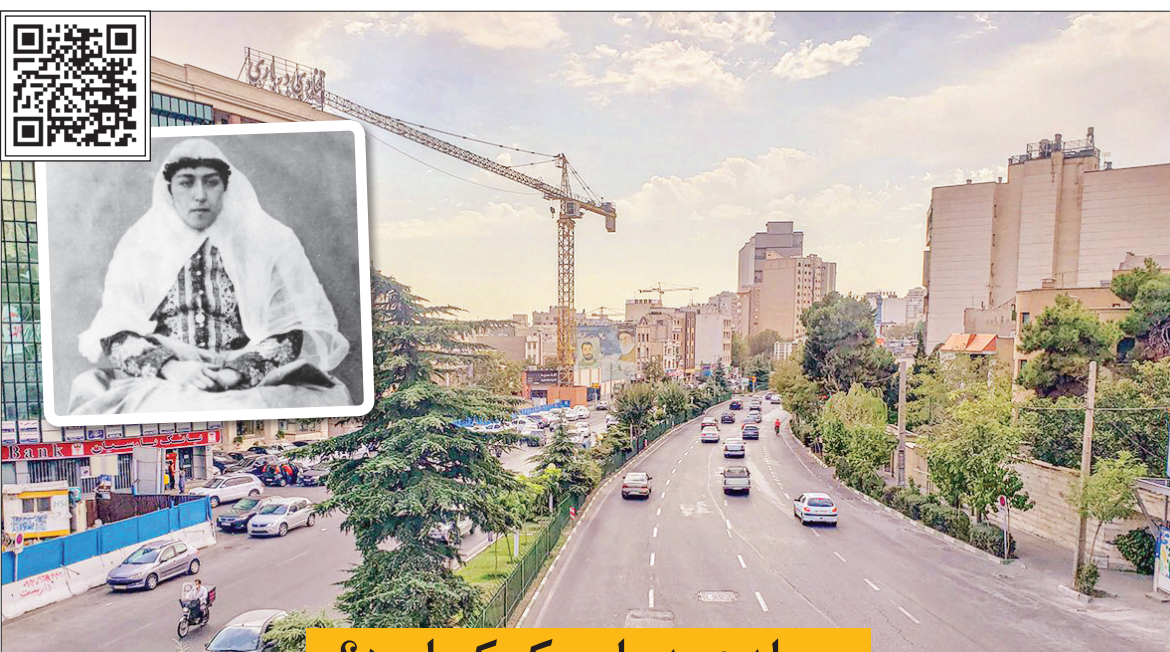
این روایت تهران را با اسکن این کیو آر کد ببینید.

حکایت شیخ چغندر

پریسا نوری
روزنامه‌نگار

مقبره شیخ چغندر در بازار بزرگ تهران، ضلع جنوب غربی آستان امامزاده سید نصرالدین (ع)، قرار دارد. هر روز افرادی که برای خرید به بازار تهران می‌آیند و برای زیارت و اقامه نماز به این امامزاده می‌روند، مزار این مرد از زیارت می‌کنند. اما شیخ چغندر که بود و چرا مزارش در این امامزاده است؟ شیخ چغندر مردی قوی و زورمند و از راهزنان دوره قاجار بود که همراه شریکش راه کاروان‌هایی را که به سمت تهران روانه می‌شدند می‌بست و اموال مردم و تاجران را غارت می‌کرد تا اینکه یک اتفاق مسیر زندگی‌اش را عوض کرد. اما چطور یک دزد متحول شد و مزارش در آستان امامزاده و در کنار قبر «مطهر علیشاه» یکی از صوفیان بزرگ قرار گرفت؟ میرزا معصوم نایب‌الصدر شیرازی در کتابش از قول الله قلی خان ایلخانی قاجار که نوه دختری فتحعلی شاه قاجار بوده، نوشته است: «روزی شیخ چغندر لر از ابتدای حال

محله عمه ملیجک کجا بود؟

حسن حسن‌زاده
روزنامه‌نگار

نام هر یک از محله‌های تهران برای خود ماجرا و حکایتی دارند. محله اقدسیه در شمال شهر یکی از همان محله‌هاست که داستان نامگذاری آن مانند بسیاری از محله‌هایی که در زمان قاجار رشد کردند با این خاندان گره خورده است. اگر چه امروز محله اقدسیه در محاصره محله‌های دارآباد، اراج، کاشانک و سوهانک با برج‌ها و آپارتمان‌های قیمتی شناخته می‌شود، اما در دوران قاجار روستایی بود در محدوده شمیران. علیرضا زمانی تهران شناس درباره پیشینه و دلیل نامگذاری این محله می‌گوید: «آبادی اقدسیه پیش از آنکه به این نام معروف شود میان اهالی آبادی‌های شمیران به نام حصار ملا شناخته می‌شد. صاحب زمین‌های حصار ملا هم محمدناصر خان ظهیرالدوله، پدر علیخان ظهیرالدوله بود. علیخان ظهیرالدوله بعدها داماد

این روایت تهران را با اسکن این کیو آر کد ببینید.

این روایت تهران را با اسکن این کیو آر کد ببینید.